

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τίτλος μαθήματος: «**Φύλο και λογοτεχνία**»

Τμήμα: Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού

Διδάσκουσες: **Έλενα Αναστασάκη και Ευφροσύνη Καμάτσου**

Ακαδημαϊκό έτος: 2005-2006 (Εξάμηνο: ΣΤ)

Αναλυτική περιγραφή μαθημάτων:

Διδάσκουσα: Έλενα Αναστασάκη

1^ο μάθημα : Έχει φύλο η γραφή;

Εισαγωγικά — τυφλά κείμενα — αναγνώριση και ανάλυση στερεοτύπων “γυναικείας” γραφής (λογοτεχνικό είδος, θεματική, γλώσσα, ύφος)

2^ο μάθημα : Κοίτα ποιος μιλάει!

(κείμενα : V. Woolf “Προσωπικότητες”, “Πώς πρέπει να διαβάζει κανείς ένα βιβλίο”, Rolan Barthes “Ο θάνατος του συγγραφέα”, Michel Foucault, “Ο Φρόνυτ, ο Λακάν και η έννοια της επιστροφής”)

Ο θάνατος του συγγραφέα, η λειτουργία συγγραφέας, το λογοτεχνικό όνομα. ΤΙ συμβαίνει στη θεωρία σήμερα;

Τι σημασία έχει ποιος μιλάει;

Η λειτουργία και η σημασία του ψευδωνύμου γενικότερα και ειδικότερα για τη γυναίκα από τον 18^ο αιώνα έως σήμερα — διαφορετικά είδη ψευδωνύμων — η περίπτωση της George Sand

3^ο μάθημα

Τι είναι η φεμινιστική ανάγνωση;

Αγγλοσαξονική και γαλλική φεμινιστική κριτική (Kate Millet, Mary Ellmann, Elaine Showalter, Simone de Beauvoir, Hélène Cixous, Luce Irigaray, Julia Kristeva(υποστηρίζεται από κείμενα που υπάρχουν στον φάκελο)

Το κίνημα της Préciosité 17^{ος} αιώνας — Το Γαλάζιο δωμάτιο της Mme de Rambouillet — Mlle de Scudéry — La carte du Tendre

Γυναίκες πρωτοπόροι:

Madame de Laffayette, ο θόρυβος γύρω από το *La Princesse de Clèves* (1678) και η σημασία του

Mary Wollstonecraft, ο θόρυβος γύρω από το *A Vindication of the Rights of Women* (1792) — η σχέση του με τις ιδέες της Γαλλικής Επανάστασης.

Madame de Staël, *De la littérature considéré dans ses rapports avec les institutions sociales* (1800) είναι η πρώτη συστηματική διερεύνηση των σχέσεων λογοτεχνίας και

κοινωνίας — Μυθιστορήματα *Delphine* (1802) και *Corinne* (1807) — ο Ναπολεόντειος κώδικας και η κοινωνική θέση των γυναικών.

4° μάθημα

Jane Austen: η ήρεμη δύναμη της γραφής

Υπερηφάνεια και Προκατάληψη (1813) σάτιρα αισθηματικών μυθιστορημάτων, ειρωνεία — ανάλυση κεντρικής ηρωίδας — Εκπαίδευση — Σύγχρονες κριτικές και υποδοχή του έργου — Είναι το έργο της Austen φεμινιστικό; — η Austen ως μυθιστοριογράφος — Austen και Wollstonecraft — διάφορες τάσης της κριτικής — ανάλυση αποσπασμάτων του μυθιστορήματος στην τάξη.

Charlotte Brontë: μια θυελλώδης γραφή

Τζέην Έυρ (1847) ανάλυση κεντρικής ηρωίδας — η Τζέην Έυρ και τα alter ego της — Εκπαίδευση — συμβολισμός — φανταστικά και gothic στοιχεία του μυθιστορήματος — Είναι το *Τζέην Έυρ* φεμινιστικό μυθιστόρημα; — ανάλυση αποσπασμάτων του μυθιστορήματος στην τάξη

Σύγκριση των δύο μυθιστοριογράφων και των έργων τους

5° μάθημα

George Sand: η γοητεία της ρήξης

Το σκάνδαλο George Sand — οι ηρωίδες της — *Lettres à Marice* (1837) : κριτική της ανδροκρατούμενης κοινωνίας — εκπαίδευση — γάμος — Η Σάνδη και οι φεμινίστριες της εποχής της — η Σάνδη και οι απόψεις του Saint-Simon — η πολιτική της δράση — η γυναίκα ως μύθος του μέλλοντος — η γυναίκα και ο λαός

Ινδιάννα (1832) : διπλές ηρωίδες — αφηγηματική τεχνική — ερμηνεία του τέλους του μυθιστορήματος και των αντιδράσεων που προκάλεσε — σύγχρονες κριτικές για το έργο της Σάνδης — πώς προσεγγίζεται στις μέρες μας — εισαγωγές και η σημασία τους — ανάλυση αποσπασμάτων της *Ινδιάννας* στην τάξη.

6° μάθημα

Virginia Woolf: ο θεωρητικός στοχασμός και η ρηξικέλευθη γραφή

Ένα δικό σου δωμάτιο (1928) : ανάλυση περιεχομένου — ανάλυση τεχνικής (απόδόμηση των κυρίαρχων τρόπων έκφρασης) — αφηγηματικό εγώ — “γυναικεία” φωνή — ο Μοντερνισμός και η προσφορά της Woolf — ροή συνείδησης — εσωτερικός μονόλογος — γλώσσα — ανάλυση αποσπασμάτων στην τάξη — *Women and Fiction* (1929) — *Three Gineas* (1938)

Charlotte Perkins Gilman: η γραφή σε απόγνωση

Η κίτρινη ταπετσαρία (1891) : η “rest cure” και οι συνέπειές της για τη γυναίκα — αντιδράσεις της εποχής — σύγκριση με την Woolf.

Διδάσκουσα: Ευφροσύνη Καμάτσου

7° μάθημα – Οι Ελληνίδες συγγραφείς του 19° αιώνα

Θεωρία – Toril Moi, Judith Butler / ιδεολογίες στο κείμενο / κοινωνικό-βιολογικό φύλο

Σύγκριση Ελλάδας – Ευρώπης / η κοινωνία στην Ελλάδα το 19^ο αιώνα, χωρισμός δημόσιου - ιδιωτικού χώρου / *Αυτοβιογραφία* της Ελισάβετ Μουτζάν-Μαρτινέγκου και *Η Χειραφετημένη* της Καλλιρόης Παρρέν

8^ο μάθημα – «Με ποια γλώσσα να μιλήσω;»

Η γυναικεία σιωπή και η εισαγωγή στον λόγο / Μοντερνισμός ως κίνημα και σε σύγκριση με το γυναικείο κίνημα, απόκτηση της γυναικείας φωνής / λογοτεχνικά κείμενα του μοντερνισμού στην Ευρώπη / περίληψη της δεκαετίας του 30 στην Ελλάδα (κοινωνικές και λογοτεχνικές εξελίξεις)

Δύσκολες Νύχτες της Μέλπως Αξιώτη – ανάλυση της κεντρικής ηρωίδας από την σκοπιά του Μοντερνισμού και η απόκτηση φωνής / σπάσιμο της γλώσσας, εσωτερικός μονόλογος
Φωνή = ταυτότητα

9^ο μάθημα – Το γυναικείο εφηβικό μυθιστόρημα

Κοινωνικές εξελίξεις 1940-1950 / η περίοδος του εφηβικού μυθιστορήματος στην Ελλάδα 1936-1947 / ανάλυση πλοκής του *Eroica* (Κ.Πολίτης) και του *Ταξίδι με τον Έσπερο* (Α. Τερζάκη) – αντρικά εφηβικά μυθιστορήματα της εποχής

Σύγκριση με τα γυναικεία εφηβικά μυθιστορήματα της εποχής / *Τα Ψάθινα Καπέλα* της Μαργαρίτας Λυμπεράκη – ανάλυση κειμένου / 3 ηρωίδες, 3 διαφορετικοί δρομοί για να ακολουθήσει μία γυναίκα / ανοίγει τις επιλογές της γυναίκας / δείχνει την παράδοση της γυναικείας γραφής

10^ο μάθημα - **Ιστορία, Φύλο και Λογοτεχνία**

Πώς περνάει η Ιστορία μέσα στο μυθιστόρημα;
Πώς οι γυναίκες, εξαιτίας της θέσης τους στην κοινωνία, αντιμετωπίζουν την Ιστορία και πως αυτό φαίνεται στον τρόπο αφήγησης;
Μετα-μοντερνισμός – χαρακτηριστικά / θεωρία

Ελένη ή ο Κανένας της Ρέας Γαλανάκη, ανάλυση κειμένου, συζήτηση για το ιστορικό πρόσωπο της ηρωίδας / μεταμοντέρνα χαρακτηριστικά του κειμένου

11^ο μάθημα – **Γυναίκες και Ποιήση**

Στον χώρο της ποιήσης, βλέπουμε παρόμοια εξέλιξη της γυναικείας φωνής;
Στερεότυπα από μυθολογία / άντρες ποιητές
Σύζητηση για Ελληνίδες ποιήτριες - Σαπφώ, Ευφροσύνη Σαμαρτζίδου, Μαρία Πολυδούρη, Ελένη Βακαλό, Κική Δημουλά, Κατερίνα Αγγελάκη-Ρουκ και πως ανατρέπονται τα στερεότυπα μέσω της ποιήσής τους

12^ο μάθημα – **Γυναίκες Συγγραφείς**

Σ' αυτό το μάθημα, καλούμε μία γυναίκα συγγραφέας (2005-Ρέα Γαλανάκη, 2006 –Κατερίνα Αγγελάκη-Ρουκ) να διαβάσει από το έργο της, να συζητήσει μαζί μας, και να απαντήσει σε ερωτήσεις που της θέτουν τα παιδιά.

Βιβλιογραφία

Λογοτεχνικά κείμενα:

- Αξιώτη, Μέλπω. *Δύσκολες Νύχτες, Άπαντα*, Τόμ Α', Κέδρος, Αθήνα, 1981.
- Austen, Jane, *Υπερηφάνεια και προκατάληψη* (μετάφραση Δημήτρης Γ. Κίκιζας) *Σμίλη*, Αθήνα, 1996 [Τίτλος πρωτοτύπου: *Pride and prejudice* — Περιέχει βιβλιογραφία].
- Brontë, Charlotte, *Τζέην Έυρ* (μετάφραση Δημήτρης Γ. Κίκιζας), *Σμίλη*, Αθήνα, 1997 [Τίτλος πρωτοτύπου: *Jane Eyre* Περιέχει βιβλιογραφία].
- Carter, Angela, *Η ματωμένη κάμαρα* (μετάφραση Αργυρώ Μαντόγλου), *Χατζηνικολή*, Αθήνα, 2001 [Τίτλος πρωτοτύπου: *Bloody chamber*].
- ----- *Η σαδική γυναίκα: Μια άσκηση στην ιστορία του πολιτισμού μας* (μετάφραση Τόνιας Κοβαλένκο), *Χατζηνικολή*, Αθήνα, 1999 [Τίτλος πρωτοτύπου: *The Sadeian woman* — Περιέχει βιβλιογραφία].
- ----- *Το πάθος της νέας Εύας* (μετάφραση Τόνιας Κοβαλένκο), *Χατζηνικολή*, Αθήνα, 1987, [Τίτλος πρωτοτύπου: *The passion of new Eve*].
- Gilman, Charlotte Perkins, *Η κίτρινη ταπετσαρία* (μετάφραση Λιλύ Εξαρχοπούλου) Κέδος, Αθήνα, 1999 [τίτλος πρωτοτύπου: *The Yellow Wallpaper*]
- Γκρίτση-Μιλλιέξ, Τατιάνα, *Και Ίδου Ίππος Χλωρός*, 3^η έκδοση, Κέδρος, Αθήνα, 1982.
- La Fayette, Madame de, *Η πριγκίπισσα ντε Κλεβ* (μετάφραση Τερέζα Πεσμαζόγλου), *Βιβλιοπωλείον της Εστίας*, Αθήνα, 1986 [Τίτλος πρωτοτύπου: *La princesse de Clèves* — Περιέχει βιβλιογραφία].
- Λυμπεράκη, Μαργαρίτα, *Τα Ψάθινα Καπέλα*, Κέδρος, Αθήνα, 1995.
- Μουτζάν-Μαρτινέγκου, Ελισάβετ, *Αυτοβιογραφία*, Ωκεανίδα, Αθήνα, 1994.
- Νάκου, Λιλίκα, *Η Ξεπάρθηνη*, (1^η έκδοση) Τα Χρονικά, Αθήνα, 1932.
- Sand, George, *Ινδιάννα* (μετάφραση Δημήτρης Ζορμπαλάς), *Χατζηνικολή*, Αθήνα, 1989 [Τίτλος πρωτοτύπου: *Indiana*].
- ----- *Ο βάλτος του διαβόλου*, (μετάφραση Δημήτρης Σαραφιανός), *Χατζηνικολή*, Αθήνα, 1991 [Τίτλος πρωτοτύπου: *La mare au diable*].
- Shelley, Mary Wollstonecraft, *Φρανκενστάιν ή ο σύγχρονος Προμηθέας* (μετάφραση Ερρίκου Μπελιέ), *Βιβλιοπωλείον της Εστίας*, Αθήνα, 1993. *Επίμετρο: Harold Bloom* [Τίτλος πρωτοτύπου: *Frankenstein or the modern Prometheus*].
- ----- *Φρανσκενστάιν. Ο βρυκόλακας. Ένα απόσπασμα / Μαιρη Σέλλεϋ*, Τζων Γουίλλιαμ Πολιντόρι, *Λόρδος Μπάυρον* (μετάφραση Θάνος Σακκέτας), *Στοχαστής*, Αθήνα, 1995.
- Σωτηρίου, Διδώ, *Οι Νεκροί Περιμένουν*, (1^η έκδοση) Κέδρος, Αθήνα, 1959.
- ----- *Οι Νεκροί Περιμένουν*, (3^η έκδοση) Κέδρος, Αθήνα, 1976.
- Ξενόπουλος, Γρηγόρης, *Ιστορία μιας Χωρισμένης, Άπαντα*, Εκδόσεις Μπυρή, Αθήνα, 1972.
- Woolf, Virginia, *Αποχρώσεις / Βιρτζίνια Γουλφ, Τζούνα Μπαρνς, Γερτρούδη Στάιν* (μετάφραση Γιώργος Δεπάστας), *Ολκός*, Αθήνα, 1995 [Τίτλος πρωτοτύπου: *A society. The grande malade. Blood on the dining-room floor*].
- ----- *Γράμμα σε έναν νέον ποιητή* (μετάφραση Άρης Μπερλής), *Άγρα*, Αθήνα, 1997 [Τίτλος πρωτοτύπου: *A letter to a young poet*].
- ----- *Δοκίμια* (μετάφραση Αργυρώ Μαντόγλου), *Scripta*, Αθήνα, 1999.
- ----- *Ένα στοιχειωμένο σπίτι και άλλα διηγήματα* (μετάφραση Αλεξάνδρα Παναγή) *Πατάκης*, Αθήνα, 1996 [Τίτλος πρωτοτύπου: *A haunted house and other short stories*].
- ----- *Λέσχη γυναικών και άλλα διηγήματα* (μετάφραση Μαρία Αποστολή), *Οι κλασικοί της Νεφέλης*, Αθήνα, 1996.
- ----- *Ορλάντο: Μία βιογραφία* (μετάφραση Αναστασία Λιναρδάκη), *Αστάρτη*, Αθήνα, 1993 [Τίτλος πρωτοτύπου: *Orlando*].

- ----- Σκοτώνοντας τον άγγελο του σπιτιού (μετάφραση Τατιάνα Κωνσταντινίδου), Καστανιώτης, Αθήνα, 1997 [Τίτλος πρωτοτύπου: *Killing the angel in the house: Seven essays*].
- ----- Στο φάρο (μετάφραση Άρης Μπερλής), Ύψιλον, Αθήνα, 1995 [Τίτλος πρωτοτύπου: *To the lighthouse*].
- ----- Τα χρόνια (μετάφραση Σώτη Τριανταφύλλου), Σύγχρονη Εποχή, Αθήνα, 1991 [Τίτλος πρωτοτύπου: *The years*].
- ----- Ένα δικό σου δωμάτιο, Εκδόσεις Οδυσσέας, Αθήνα, 1993 (εξαντλημένο) [*A Room of One's Own* (1929)/*Three Guineas* (1938), Penguin Books, 1993].
- ----- On Women & Writing, Her essays, assessments and arguments, selected and introduced by Michèle Barrett, The Women's Press, U.K., 1996 [1979].
- ----- Δοκίμια, Scripta, Αθήνα, 1999.

Ενδεικτική βιβλιογραφία (θεωρία και κριτική)

A) Γενικές μελέτες

- Armstrong, Nancy, *Desire and Domestic Fiction, A Political History of the Novel*, Oxford University Press, 1987.
- Beauvoir, Simone de, *Le deuxième sexe*, II vols, éditions Gallimard, Paris, 1976.
- Bellet, Roger, "Masculin et féminin dans les pseudonymes des femmes de lettres au XIXème siècle" in *Femmes de lettres au XIXème siècle: autour de Louise Collet*. Presses Universitaires de Lyon, 1982, σσ. 249-281.
- Belsey, Cathrine, and Moors, Jane (eds.), *The Feminist Reader: Essays in Gender and the Politics of Literary Criticism*, Macmillan, London, 1989.
- Bornstein, Kate, *Gender Outlaw: on Men, Women and the Rest of Us*, Routledge, New York, 1994.
- Butler, Judith, *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*, Routledge, London, 1990.
- Butler, Judith, *Bodies That Matter: On the Discursive Limits of 'Sex'*, Routledge, New York, 1993.
- Cixous, Hélène, "The Laugh of the Medusa", in *Literature in the Modern World*, Dennis Walder (ed.), Oxford University Press, Oxford, 1990. Also in *New French Feminisms*, Elaine Marks and Isabelle de Courtivron (eds.), Harvester, Brighton.
- Danahy, Michael, *The Feminization of the Novel*, Florida University Press, Gainesville, 1991.
- Didier, Béatrice, *L'écriture-femme*, Presses Universitaires de France, Paris, 1999.
- Flynn, E. A., και Schweickart, P. P. (eds.), *Gender and Reading; Essays on Readers, Texts, and Contexts*, John Hopkins University Press, Baltimore and London, 1986.
- Gilbert, Sandra M. and Gubar, Susan, *No Man's Land, The place of the Woman Writer in the Twentieth Century*, Yale University Press, New Haven and London, 1994.
- Ηροδότου, Μαρία, "Γυναίκες Συγγραφείς: Ένα Κοινωνικό Φαινόμενο", in *Greek Women Writers from Σαπφώ to Sappho*. Konstandina Dounis (ed.), RMIT Publications, Melbourne, 1994.
- Humm, Maggie, *Feminist Criticism: Women as Contemporary Critics*, Harvester, Brighton, England, 1986.
- Irigaray, Luce, *This Sex Which is not One*, Cornell University Press, Ithaca, 1985.
- Κορδάτος, Γιάννης, "Οι Ελληνίδες στη Λογοτεχνία." στο *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, τόμ.Β., Βιβλιοεκδοτική, Αθήνα, 1962.
- Kristeva, Julia, *The Kristeva Reader*, Toril Moi (ed.), Columbia University Press, New York, 1986.
- Kristeva, Julia, *La Révolution du langage poétique*, Seuil, Paris, 1974.

- Kristeva, Julia, "La femme, ce n'est jamais ça", *Tel Quel*, 59, φθινόπωρο, 1974, σσ.19-24.
- Kristeva, Julia, *Desire in Language : A Semiotic Approach to Literature and Art*, Colymbia University Press, New York, 1980.
- Lacan, Jacques, *Écrits*, Seuil, Paris, 1966 [english trans. Alan Sheridan, Taristock Publications, London, 1977].
- ----- . 1996. "The Meaning of the Phallus", in *Psychoanalytic Criticism*, Sue Vice (ed.), Polity Press, Cambridge, 1996.
- Moi, Toril, *Sexual/Textual Politics*, Routledge, London and New York, 2003 [1985].
- Moi, Toril, *What is a Woman?*, Oxford University Press, Oxford and New York, 1999.
- Μόσχου-Σακορράφου, Σάσα, *Ιστορία του Ελληνικού Φεμινιστικού Κινήματος*, Αθήνα, 1990.
- Planté, Christine, *La petite sœur de Balzac*, Seuil, Paris, 1989.
- Poovey, Mary, *Uneven Developments, The Ideological Work of Gender in Mid-Victorian England*, Virago Press, London, 1989.
- Pratt, Annis, *Archetypal Patterns in Women's Fiction*, Harvester, Brighton, England, 1982.
- Rolan, Barthes, "Ο θάνατος του συγγραφέα" [1968], *Εικόνα – Μουσική – κείμενο* (μετάφραση Γιώργος Σπανός), προ-λογος Γιώργος Βέλτσος, Πλέθρον, Αθήνα, 1988, σσ. 137-143.
- Radway, Janice, *Reading the Romance: Women, Patriarchy and Popular Literature*, University of North Carolina Press, Chapel Hill, 1984.
- Regard, Frédéric, *L'écriture féminine en Angleterre*, Presses Universitaires de France, Paris, 2002.
- Roberts, Joan, *Beyond Intellectual Sexism: A New Woman, A New Reality*, David MacKay, New York, 1976.
- Ruthven, K.K., *Feminist Literary Studies: An Introduction*, Cambridge University Press, Cambridge, 1984.
- Sauvé, Rachel, *De l'éloge à l'exclusion, Les femmes auteurs et leurs préfaciers au XIXe siècle*, Presse Universitaires de Vincennes, Paris, 2000.
- Showalter, Elaine, *A literature of their own*, expanded edition, Princeton University Press, Princeton, New Jersey, 1999 [1977].
- Wilwerth, Evelyne, *Visages de la Littérature féminine*, Pierre Mardaga éditeur, Bruxelles, s.d..
- Wollstonecraft, Mary, *A Vindication of the Rights of Women*, Penguin Classics, 1992 [1792].
- Woolf, Virginia, *A Room of One's Own/Three Guineas*, Penguin Books, 1993 [1929/1938].
- Woolf, Virginia, *On Women & Writing, Her essays, assessments and arguments*, selected and introduced by Michèle Barrett, The Women's Press, U.K., 1995 [1979].
- Woolf, Virginia, *Δοκίμια*, εκδόσεις Scripta, Αθήνα, 1999.
- Wright, Elizabeth, *Lacan and Postfeminism*, Icon Books, U.K, 2000.
- Όουλεν Χάφτον, *Ιστορία των γυναικών στην Ευρώπη (1500-1800)*, Νεφέλη, Αθήνα, 2003.
- *Η δι-εκδίκηση της Barbie: Δοκίμια για τη γυναικεία γραφή* (μετάφραση Β. Κλιάφα, Μ. Παππά, Ε. Σαράβα, κ.ά.), *Κοχλίας*, Αθήνα, 2002. (Γυναικεία Γραφή: Σκέψη και Θεωρία) Εισαγωγή: Χριστιάνα Λαμπρινίδη. Κείμενα των: Wittig, Monique - Irigaray, Luce - Cixous, Helene - De Beauvoir, Simon - Kincaid, Jamaica κ.ά.

B) Εξειδικευμένες μελέτες

- Αναστασοπούλου, Μαρία, "Bildung, Awakening and Self-Redefinition in Contemporary Greek Women Novelists", *MGSY* 7, 1991, p. 259-286.

- ----- "Feminist Awareness and the Greek Women Writers at the Turn of the Century: The Case of Kallirroë Parren and Alexandra Papadopoulou.", in *Greek Society in the Making, 1863-1913*, Philip Carabott (ed.), Ashgate, Aldershot, 1997
- ----- "Feminist Discourse and Literary Representation in Turn-of-the-Century Greece: Kallirrhoe Siganou-Parren's 'The Books of Dawn'", *JMGS* 15, 1997, σσ.1-28.
- Αθανασόπουλος, Βαγγέλης, "Εισαγωγή", *Αυτοβιογραφία* της Elisavet Moutzan-Martinengou, Ωκεανίδα, Αθήνα, 1994.
- Beer, Patricia, *Reader, I married him, A Study of the Women Characters of Jane Austen, Charlotte Brontë, Elisabeth Gaskell, and George Elliot*, Macmillan Press, London, 1974.
- Béteille, Arlette, "Où finit *Indiana*?", *Problématique d'un dénouement*", in *Recherches Nouvelles*, sous la direction de Françoise Rossum-Guyon, Institut des langues romaines, 1983, σσ. 62-73.
- Butler, Marilyn, *Jane Austen and the War of Ideas*, Clarendon Press, Oxford, 1975.
- Denissi, Sophia. "The Greek Enlightenment and the Changing Cultural Status of Women," *Σύγκριση* (12), 2001, σσ. 42-47.
- Doulis, Thomas, *Disaster and Fiction: Modern Greek Fiction and the Asia Minor Disaster of 1922*, University of California Press Ltd., London, 1977.
- Φαρίνου-Μαλαματάρη, Γ., "Μαργαρίτα Λυμπεράκη", στο *Μεταπολεμική Πεζογραφία από τον Πόλεμο του '40 ως τη Δικτατορία του '67*, τόμ. ΣΤ', Εκδόσεις Σόκολης, Αθήνα, 1988.
- ----- "The Novel of Adolescence Written by a Woman: Margarita Limberaki.", in *The Greek Novel: A.D. 1-1985*. Roderick Beaton (ed.), Croom Helm, London, 1988.
- Gilbert, Sandra M., and Gubar, Susan, *The Madwoman in the Attic, The woman writer and the nineteenth-century Literary Imagination*, New Haven and Yale University Press, 1979. [Jane Austen, Charlotte Brontë, George Elliot]
- Gordon, Lyndall, *Charlotte Brontë, A Passionate Life*, Vintage, London, 1994..
- Ιωαννίδου, Μαριέττα, "Το Πρώτο Ιστορικό Μυθιστόρημα Γραμμένο από Γυναίκα.", *Νέα Εστία* 137, 1995, σσ. 602-607.
- ----- "Γράφουσες" *Ελληνίδες τον Δέκατο Ένατο - Αρχές του Εικοστού Αιώνα: Η Περίπτωση της Ευγενίας Ζωγράφου (1878-1963)*., Διδακτορική διατριβή, Rijksuniversiteit, Groningen 2001.
- Κακαβούλια, Μαρία, "History and the Modernist Fragment: On M. Axioti's *Δύσκολες Νύχτες*.", in *Modernism in Greece? Essays on the Critical and Literary Margins of a Movement*, Mary N. Layoun (ed.), Pella Publishing Company, New York, 1990.
- ----- *Interior Monologue and its Discursive Formation in Melro Axioti's Δύσκολες Νύχτες*, Institut für Byantinistik und Neugriechische Philologie der Universität, Μόναχο, 1992.
- ----- "Interior Monologue: Recontextualizing a Modernist Practice in Greece", in *Greek Modernism and Beyond*, Dimitris Tziouvas (ed.), Rowman and Littlefield, London, 1997.
- Kirkham, Margaret, *Jane Austen, Feminism and Fiction*, Methuen, New York, 1986.
- Magee, William, *Conversation and the Art of Jane Austen's heroines*, International Scholars Publications, San Francisco, 1995.
- Marcus, Jane, *Virginia Woolf and the Languages of Patriarchy*, Indiana University Press, 1987.
- Nestor, Pauline, *Charlotte Brontë's Jane Eyre*, Harvester Wheatsheaf, London 1992.
- Robinson, Christopher, "Women's Literary Traditions: Regional Essays - Greece.", in *Longman Anthology of World Literature by Women (1875-1975)*. Marian Arkin and Barbara Shollar (eds.), Longman, London, 1989.
- Tannen, Deborah, "Lilika Nakos and other Greek Women Writers", *Pilgrimage*, Μάιος, 1976, σσ. 5-8.
- ----- "Coming of Age in the Modern Greek Prose of Lilika Nakos", *Regionalism and the Female Imagination* 4, 1978, σσ. 37-50.

- ----- *Lilika Nakos*, Twayne Publishers, Βοστων, 1983.
- Thomson, Patricia, *George Sand and the Victorians*, The Macmillan Press, London, 1983.
- Βαρίκα, Ελένη, *Η εξέγερση των Κυριών*, Μελέτες Νεοελληνικής Ιστορίας, Ίδρυμα έρευνας και παιδείας της εμπορικής τράπεζας της Ελλάδας, Αθήνα, 1987.
- Vermeulen, Pierre, *Les idées politiques et sociales de George Sand*, éditions de l'Université de Bruxelles, 1984.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΦΑΚΕΛΟΥ ΠΟΥ ΔΟΘΗΚΕ ΣΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Φύλο και λογοτεχνία syllabus

Μαθήματα
Θέματα εργασιών
Βιβλιογραφία
Internet sites

Κοίτα ποιος μιλάει

Προσωπικότητες (δοκίμιο της Woolf)
Roland Barthes, "Ο θάνατος του συγγραφέα" (1968)
Michel Foucault, "Ο Φρόνυτ, ο Λακάν και η έννοια της 'επιστροφής'" (1969)

Φεμινιστική Θεωρία

Αγγλοσαξονική και γαλλική φεμινιστική κριτική (σημειώσεις από το *Sexual/Textual Politics* της Toril Moi)
"Feminist approaches" απόσπασμα από το *A Handbook of Critical Approaches to Literature*, Oxford U.P., 1999.
Joan Forbes, "Anti-Romantic Discourse as Resistance: Women's Fiction 1775-1820"

Γυναίκες πρωτοπόροι

Mary Wollstonecraft
A Vindication of the Rights of Woman (1792, απόσπασμα)
Madame de Staël
Περί λογοτεχνίας (1800, απόσπασμα)

Jane Austen (Υπερηφάνεια και προκατάληψη)

Reuben A. Brower, "Light and Bright and Sparkling: Irony and Fiction in *Pride and Prejudice*" (1951)
Marilyn Butler, "*Pride and Prejudice*" in *Jane Austen and the Ward of Ideas* (1975)

Charlotte Brontë (Τζέιν Έυρ)

Robert B. Heilman, "Charlotte Brontë, Reason, and the Moon" (1960)
Paul Schacht, "Jane Eyre and the History of Self-Respect" (1991)

George Sand (Ινδιάννα)

Keith Wren, "Halfway to Paradise: Failed Utopia in the Early Fiction of George Sand" (1996)
Françoise Massardier-Kenney, "Textual Feminism in the Early Fiction of George Sand" (1991)

Virginia Woolf (Ένα δικό σου δωμάτιο)

Γυναικεία επαγγέλματα (1931, δοκίμιο της Woolf)
Μαρία Δημητρούλια, "'Here then was I': Virginia Woolf's Subjectivity and Criticism" (1996)